

Mehmet Karaman

Babası
Hasan Karaman

Mehmet Karaman

1933 yılında Trabzon Sürmene'de doğdum. Köprübaşı'da.. Şimdi ilçe oldu orası..

Tahsilinizi Hafızlığınızı Kimden Yaptınız?

Babamdan okudum. Başka hocalardan da okudum ama esas hocam babamdı. Hacı Hasan Karaman.. Köyde 15 sene imamlık, müderrislik yaptı. Arapça okuttu. Medrese usulü okuduk. Sarf nahivden başlıyor, fıkihtan Halebî var Mülteka var, onları okuduk arapçadan. Merakıl felah var, tefsirden Celaleyn, Hâzin tefsirinden de okuduk. Amme'yi hep okuduk. Akaiden Ömer'un-Nesefi, İmamı Azamın Fıkhı Ekberini okuduk. Hasan Akkuş'tan talim okuduk, vücuh okuduk bir yıl, İstanbul'da... Sübhanekeyi altı günde geçebildik. Rahmetli anam, "subhanekeyi ben biliyorum, sen nasıl hafız oldun" derdi bana...

Babam imamken ona yardımcı olurdum. Sonra bir mahalle vardı karşı köyde. Orada bir sene imamlık yaptım. Ondan sonra yakın bir köy vardı. Eski ismi Kilima, orada bir sene imamlık yaptım. Arapça okuttum orada. Talebeler vardı orada. Gidince korktum biraz ama baktım ki o kadar fazla bilen yok, devam ettik.

Şimdi, zamanın birinde, hoca gitmiş bir yere. Talebeler gelmişler koltuklarında kitaplarla çantalarla.. Korkmuş hoca. Bir ibare okuyun dedi birine, bakalım nasıl diye.. Biz Arapça imtihana girince evvela ibare okurduk... Okumuş birisi. "Gâlel mus.. rehene..." anladı hoca bir şey bilmiyorlar. O zaman okuturum bir şeyler demiş. Talebe kuvvetli olursa hoca zorluk çeker.

Anlayacaksın durumu.

Ayancık'a İlk Görev Olarak mı Geldiniz?

Ünye'de 8 ay imamlık yaptım. Zenbe köyü vardı, 1958'de orada imamlık yaptım. 1959'da icazet aldım. 1959 un Mayıs ayında Ankara'da imtihana girdim. Orada kazandım işte, 28 Eylül 1959 da Ayancık Müftüsü olarak göreve başladım.

Arada Bir Tayin Olayı Var Galiba

1962 de, yani iki sene buradaydım, üç sene doldurmadan bir kış gününde tayinim çıktı. Sizin oradan Fahri Özbay var ya, o zaman İmam Hatip mezunuydu. İki sene durunca bir yazı geldi müftülüğe. İmam Hatip mezunları müftü olabiliyor diye.. Türkeli'de boş, sen oraya müracaat et, ben yazayım dilekçeni dedim. Yazdım dilekçesini. Tayini Türkeli'ye geldi. Altı ay sonra bir kış gününde aşağıdaki Sahil camiine vaaza gidiyorum, cuma günü. Kaymakam rast geldi. Kaymakam da Fikret Koçak o zaman, meşhur. O daireye gidiyor, ben de camiye gidiyorum. Dedi "Sen tayin istedin mi?" Ocak ayı, karda yağıyor. "Ne tayini, dedim kaymakam bey," "Bir yazı geldi dedi yahu, senin İsparta'nın Senirkent ilçesine tayinin çıktı." Kaymakam bey ne diyorsun, ne tayini?" "Bilmem, dedi. Namazdan sonra uğra da bakarız." Gittim, camide vaaz ettim, ama nasıl ettim bilmiyorum. Kış günü, zaten hanım da hasta. Gittim namazdan sonra Kaymakamlık yazı işlerine bakalım doğru mu diye.. Türkeli Müftüsü buraya, ben Senirkent'e.. Allah Allah... O zaman Dr. Lütfi Doğan onun hocasıymış. O da ozaman Diyanette miydi Ankara Müftüsü müydü birşeydi. Onun sayesinde bu, o zaman da Diyanet İşleri Başkanı Hasan Hüsnü Erdem. İnkılapta bir emekli general getirmişler oraya onun imzasıyla benim tayinim çıkıyor. Neyse kış günü ya, hanım da hasta, apandisti var. Onu duyunca halk ta istemediler. O iş öyle kaldı.

Yakın Zamanda Cami Meselesinden Bir Sürgün Durumu Olduydu

1987 de Edremit Müftülüğüne tayin olduk. Edremitte bir sene kaldım. Oradan 19 Mayıs ilçesine geldim. 4 sene orada kaldım. Oradan Niyazi Semiz'le becayiş yaptık, tekrar buraya geldik. İki sene kaldık burada. Siyasetçiler durmadılar. Buradan da Çerkeş'e gittik. Orada bir sene kadar kaldıktan sonra emekli oldum, 1995'te. Zaten yaşım da yaklaşmıştı. İki sene kalmıştı 65'e...

Ayancık'ta 1959'dan Beri Şu Zamana Kadar Din Adına Bir Yönetici Durumundasınız. Ayancık'ın Dini Seviyesi O Zamandan Bu Zamana Hangi Seviyede, Bir Gelişme Var mı?

Şimdi, sahil camisi diye tek bir cami vardı burada eskiden. Köprübaşı camisi yeni yapılmış, 1954 lerde falan yapılmış. Ben geldiğimde yeni cami idi. Eskiden bir tek sahil camisi varmış, Onu da askeri sevkiyat yeri olarak asker doldurmuşlar. Nerede namaz kılıyordunuz dedim. Kahvede dediler. E, dedim, madem kahvede yer vardı oraya askeri koysaydılar ya...

Aşağıköy'de Deli Halit derler birisi vardı, o anlattı bana.. Askere sevk olacakları camiye doldurmuşlar. Ben, diyor namaz kılacam camide, oynuyorlar kaval çalıyorlar.. Ben çıktım minareye ezan okumaya. Çıkınca bir çavuş geldi. İn aşağı dedi. Bana bak, bana deli Halit derler atarım seni aşağı dedim, diye anlatmıştı bana...

Ne Zamandı Bu Hadise?

İkinci cihan harbinde. İnönü zamanında. Ezanın Türkçe okunduğu zamanda. 1932'den 1950'ye kadar ezan Türkçe okundu. O zaman doğru da okuyamıyorlardı. Tanrı ölüdür diye bizim oralarda okurlardı, dili dönmediği için, Tanrı uludur diyeceği yerde...

Sizin Geldiğinizden Beri Ne Gibi Bir Gelişme Oldu?

Ben buraya geldiğimde bir tane Kur'an Kursu yoktu. Üç tane cami var, beş tane imam kadrosu vardı. Sahil Camii, Yeni Cami, ve Yenikonak'ta kadrolu bir cami vardı. Başka, köylerde birşey yoktu. Cemaat, bizim gençlik heyecanımızdan galiba, biraz daha doluydu. Zaten sadece sahil ve yeni cami vardı. Ondan sonra Kur'an Kursunu açtık.

Müftülükte tek başımaydım. Odacı da ben, müftü de ben, 1959 dan 1967'ye kadar. 1967'de Rahmetli Hasan Baltacı geldi memur olarak. Hizmetli olarak da Yaşar Demir'i aldık.

Bir ara müfettiş geldi. Müfettiş Halil Aslan Gül isminde bir adam. Bir ramazanda geldi, hem vaiz ham müfettiş... Daireye gelince, ben de daireyi süpürüyordum. Geldi girdi içeri. "Nerde müftü" dedi. Ben de gencim tabi o zaman. Benim yaşımda pek müftü yok. Odacı sandı galiba. Dedim, oturun, hoşgeldiniz, müftü biraz sonra gelir... Kimsiniz? "Ben müfettiş, Halil Aslan Gül, gezici vaiz aynı zamanda" dedi hiç unutmam.. Hoş geldin safa geldin. Neyse oturduk. Dedim, müftü geldi şimdi, tekrar hoş geldiniz. Allah Allah böyle müftü mü olur dedi. Oluyor dedim.

Sonra ben nerede yatacağım dedi. Misafirhane var mı? Dedim, burada misafirhane yok. En iyi müsait yer bir otel var. Harun Koçak'ın dedesi Hacı Mustafa derlerdi. Dükkanın üstü oteldi. Ben yeni geldiğimde bir hafta orada kalmıştım. Dedim burada bir hacı var, oraya gidelim. O da Boyabat'lıydı, konuşurken bir söverdi bazan. Girdik oraya. Dedim işte müfettiş bey. O da hemen "ben dedi, cumhuriyet gazetesine bilmem ne yazdım, okudunuz mu?" Müfettiş, o siyasi bir şey dedi. O da" bilmem ne yaptığımın dedi, böyle sözle karşılık verirler diye bir kalayladı. Müfettiş şaşırды, ulan dedi, beni buraya niye getirdin. Ben burada yatmam, dedi. Allah Allah ne yapacağız şimdi. Aşağıda kör Yusuf var idi. Onun babası sağ idi. Binanın üstü oteldi. Getirdim oraya. Orada yattı. O zaman da akşam vaaz edecekti sahil camisinde.

O zaman Haşim Hoca vardı müezzin, Etem (Adem) Hoca da imam. Haşim Hoca Şevki Şentürk'ün babasıydı. Şevki bey bir yaz buraya gelmişti. Babası da hastalandı. Hocam dedi bu sabah faslını kaldırsanız olmaz mı, dedi. Yaşlıydı babası, müezzinliğe giderken soğuktan tabi..

Dedim, valla farzları kaldıramayız da, o gün rahatsızsa gitmeyebilir. Babası hoca da olsa onlar öyle yetişmiş tabii.. Şevki Şentürk Karayolları Genel Müdürlüğü yapmış, Ayancık caddelerinin asfaltlanmasında faydası olmuş, ismi de bir caddeye verilmiş bir kişiydi.

Camiler çoğaldı. Nüfus azaldı ama gene camilere az çok gelen var. İmam Hatipler açıldı. Ayancık'ta 1976 da açıldı. Dernek kuruluşuna katıldık. 1980 ihtilalinde hapse de girdik. Solcuların çoğunu hapse attılar, bizi de attılar tabii.. 1980 de Ekim ayında hacca görevli olarak gittim. Hacdən gelince sakal bıraktım. Hocalardan bazıları da sakal bırakmıştı. Garnizon komutanı emir vermiş, sakal yasak diye. O ne karıştıyormuş sakala dedim. O zaman Kaymakam Remzi Gürsu vardı. Ben ne yapayım dedi, emir böyle. O zaman Diyanet İşleri Başkanlığında Tayyar Altıkulaç vardı. Bir çok yerde sıkıntı olunca din görevlilerinin sakal bırakmalarına müsaade edildi. Aynı zamanda Hac zamanı olduğu için Tayyar Altıkulaç askeriyeden müsaade almıştı, Hac işlemlerinin kesintiye uğramaması için... Böyle dönemler geçirdik.